

Informace

listárna

Pozor na citlivá období

Když řekne maminka před svou šestiletou dceruškou o sousedce, že je to falešná a nafoukaná koza, pak takovou ji dcerka bude s největší pravděpodobností vidět po celý život. A máme tu nový sociální vztah jak vyšitý. Aniž to tušila, trefila se zrovna do citlivého období, kdy dítě chce mít jasno, komu věřit a komu ne.

Když prohlásí otec před svým malým synem o ropuše, že nic tak ošklivého už snad ani neexistuje, sotva chlapec k těmto zvířatům někdy získá blízký vztah. Navíc se "konečně" dověděl, že jsou zvířata hezká a škaredá. Komu mají děti věřit víc než svým rodičům?

Když prohlásí politik o svém konkurentovi, že je tím nejodpornějším zástupcem obojživelníků, plazů, ptáků nebo savců, jeho příznivci mu bezvýhradně věří. Mnohem víc v předvolebním období, protože je to doba velmi citlivá. Jedni voliči si intenzivně vybavují, kým byli okradeni, jiní zase, že mohou být okradeni. Proto hledají vůdce, který jim jasně řekne, koho nesmí volit. Nepotřebují číst jeho volební program, stačí se ztotožnit s vůdcem.

A funguje to dokonale. Připomíná mi to jev, který ve čtyřicátých letech vysvětlil rakouský etolog Konrád Lorenz při pokusech s housaty, a kterému se říká vtíštění – imprinting. Nutno podotknout, že nejen za tento objev obdržel Nobelovu cenu. Lorenz zjistil, že krátce po svém vylihnutí prožívají housata jen několik minut krátké "citlivé období", kdy si nevratně vtisknou podobu svých rodičů na celý život. A tady je ten zakopaný pes. Mohou totiž v tom lepším případě uvidět jako první matku husu nebo chovatele, nebo třeba prázdnou bednu či jakoukoliv atrapu, což jim nezabrání, aby ji po celý život následovala.

Je zajímavé sledovat, jak se nyní začínají intenzivně houfovat zástupy kachniček, housat a jiných "politických mláďat", která kolébavě a neomylně krácejí za svým idolem, netušíce, že mnohé má na svědomí právě citlivé období.

RNDr. MILAN KUBAČKA, Opava